

Spis treści

NR 6 (383) CZERWIEC 2003

X Spotkania Europejskie. Parada Schumana <i>Elżbieta Leszczyńska</i>	1
OBRADOWAŁA RADA OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP Stan obecny i perspektywy edukacji w zakresie kultury bezpieczeństwa <i>Leszek Kryst, Krystyna Swider</i>	2
Indywidualne uwarunkowania bezpiecznych zachowań pracowników <i>Andrzej Najmiec, Małgorzata Milczarek</i>	5
Kształtowanie postaw i zachowań pracowników w celu przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym <i>Jerzy S. Michalik</i>	8
XI Międzynarodowe Targi Środków Higieny, Bezpieczeństwa Pracy i Ochrony Przeciwpożarowej. BHP 2003 w Katowicach – udział Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego <i>Alfred Brzozowski</i>	12
„Bezpieczny zakład”. Wspólna kampania polskiej i duńskiej inspekcji pracy <i>Elżbieta Mauer</i>	13
Wypadki przy pracy i choroby zawodowe w 2002 roku	16
Czy termowizja znajdzie zastosowanie w samochodach? <i>Grzegorz Owczarek</i>	18
Ocena zawodowej ekspozycji na drgania mechaniczne w Polsce i w krajach Unii Europejskiej <i>Jolanta Koton</i>	20
Skuteczność urządzeń wentylacji miejscowej wywiewnej <i>Maciej Gliński</i>	24
Substancje emitowane z palących się świec <i>Zbigniew Makles, Małgorzata Pośniak</i>	28

Miesięcznik
BEZPIECZEŃSTWO PRACY
Nauka i Praktyka
ukazuje się od 1971 roku

Wydawca:
Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy
Adres wydawcy i redakcji:
00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel.: 623-36-75; fax: 623-36-93
http://www.ciop.pl/pl
e-mail: bezpi@ciop.pl

REDAGUJE ZESPÓŁ I KOMITET:
doc. dr inż. DANUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMIUK
dr hab. MARIA KONARSKA
doc. dr HALINA PUCHAŁSKA
mgr BARBARA SZCZEPANKOWSKA
(red. nac.)
dr inż. WIKTOR M. ZAWIESKA
(przew. Komit.)
URSZULA MANICKA, ELŻBIETA MAUER
(red. techn.)
Okładka: I, II, III str.: foto. Michał Niwicz,
IV str.: Piotr Obarek – ogólnopolski
konkurs na plakat bezpieczeństwa pracy
„Rolnictwo” 2002

Wydawnictwo jest indeksowane w: CISDOC, HSELINE, NIOSHTIC, OSH-ROM, INDEX COPERNICUS
Publikacje są punktowane w ramach parametrycznej oceny jednostek w Zespole Nauk Medycznych P-05 Komitetu Badań Naukowych

Rękopisów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega się również prawo skracania materiałów przeznaczonych do publikacji oraz dokonywania poprawek redakcyjnych. Artykuły są recenzowane.
Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia, reklamy i wkładki, za których treść nie odpowiada. Skład, przygotowanie, druk i oprawa EFEKT 03-802 Warszawa, ul. Lubelska 30/32
Ark. wyd. 8, ark. druk. 2,5, format A4. Nakład 2500.
Cena 1 egz. 10 zł

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A.: wpłaty na okresy kwartalne do 5. każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcia prenumeraty przyjmującej jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 532-87-31, 532-88-16, 532-88-19, 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku i odpowiednio: do końca lutego – prenumerata od 1 kwietnia, do 31 maja – prenumerata od 1 lipca, do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także pod adresem www.poczta.lublin.pl/gazety lub faksem (0-prefix-81) 53-28-615. Przedpłatę na abonowane tytuły, w wysokości wynikającej ze złożonego zamówienia, prenumeratory powinni przekazać przelewem w ciągu dwóch dni roboczych na konto: ppup Poczta Polska, DOP Lublin, Urząd Przewozu Poczty w Lublinie, ul. Pocztowa 1, 20-900 Lublin, Bank Pocztowy S.A. w Bydgoszczy CRS 1320019-990792-17004-10304-0-0

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER 01-207 Warszawa, ul. Karolkowa 28, tel. 631-48-89, lub 02-699 Warszawa, ul. Kłobudzka 23a, tel. 847-00-72 oraz GARMOND PRESS S.A. 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel. 836-69-21.

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

STRESZCZENIA

- NAJMIĘC A., MILCZAREK M.: Indywidualne uwarunkowania bezpiecznych zachowań pracowników** 5
Dane statystyczne pokazują, że około 50% wszystkich wypadków jest spowodowanych nieprawidłowym zachowaniem się pracownika. Co decyduje o tym czy zachujemy się bezpiecznie, czy zbyt ryzykownie lub czasami nawet bezmyślnie? Jakie cechy człowieka o tym decydują oraz jakie sytuacje sprzyjają takim zachowaniom. W artykule omówiono tylko niektóre uwarunkowania zachowań bezpiecznych, jak: lek, cechy temperamentu, poziom doświadczenia zawodowego oraz ogólna kultura bezpieczeństwa.
- MICHALIK J. S.: Kształtowanie postaw i zachowań pracowników w celu przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym** 8
W artykule przedstawiono i omówiono postanowienia przepisów *Dyrektywy Seveso II*, ustawy – *Prawo ochrony środowiska* oraz rozporządzenia ministra gospodarki, dotyczące programu zapobiegania awariom (PZA) wraz z systemem zarządzania bezpieczeństwem (SZB) oraz wewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych (WPO-R).
Na podstawie tych postanowień określono zadania i działania mające na celu kształtowanie właściwych postaw, umiejętności, świadomości oraz zachowań pracowników, niezbędnych do skutecznej realizacji PZA, SZB, WPO-R.
- OWCZAREK G.: Czy termowizja znajdzie zastosowanie w samochodach?** 18
W artykule przedstawiono podstawowe zagadnienia związane z wykorzystaniem systemów termowizyjnych w samochodach. Systemy takie mają na celu poprawę bezpieczeństwa drogowego i komfortu prowadzenia pojazdu w warunkach nocnych i złej widoczności.
- KOTON J.: Ocena zawodowej ekspozycji na drgania mechaniczne w Polsce i w krajach Unii Europejskiej** 20
Zawodowa ekspozycja na drgania mechaniczne, zaliczana do szkodliwych czynników fizycznych środowiska pracy, może powodować niekorzystne zmiany w zdrowiu pracowników. W celu oceny stopnia narażenia pracowników na ten czynnik, konieczne są pomiary drgań mechanicznych na stanowiskach pracy i, jeśli jest to uzasadnione, ograniczenie występującego zagrożenia. W artykule porównano, stosowane w Polsce i w Krajach Członkowskich Unii Europejskiej, zasady pomiarów i oceny zawodowej ekspozycji na drgania oraz uregulowania prawne dotyczące wartości dopuszczalnych drgań, ustalonych ze względu na ochronę zdrowia i bezpieczeństwo pracowników.
- GLIŃSKI M.: Skuteczność urządzeń wentylacji miejscowej wywiewnej** 24
Autor przedstawił stan przedsięwzięć normalizacyjnych w zakresie oceny parametrów związanych z emisją zanieczyszczeń z maszyn i urządzeń oraz skuteczności działania odciągów wentylacyjnych. Omówił dotychczas stosowane metody badań w omawianym zakresie, wykonywanych w Niemczech i w Polsce. Przedstawił wyniki pomiarów emisji pyłu powstającego przy obróbce skrawaniem za pomocą ręcznych zmechanizowanych narzędzi i szlifarki stołowej oraz wyniki badań skuteczności odsysania pyłów przez wentylację miejscową wywiewną.
- MAKLES Z., POŚNIAK M.: Substancje emitowane z palących się świec** 28
W artykule zebrano informacje związane z niebezpieczeństwem nadmiernego iluminowania palącymi się świecami pomieszczeń mieszkalnych i publicznych.
Surowce, z których produkuje się wyroby świecarkie w trakcie palenia się emitują do otoczenia różne związki chemiczne szkodliwe dla człowieka. Należą do nich: sadza, benzen, toluen, aldehydy, czasem tlenki metali i inne połączenia.
Dbając o swoje zdrowie, należy ograniczyć do niezbędnego minimum ilość równocześnie palących się świec.
- ## ABSTRACTS
- NAJMIĘC A., MILCZAREK M.: Individual determinants of workers' safe behaviors** 5
Statistics show that inappropriate worker's behaviors cause approximately 50% of the total number of accidents. What determines our safe or too risky or even mindless behavior? Which human traits and what situations are conducive to such behaviors? This article discusses some determinants of safe behaviors: anxiety, temperamental traits, occupational experience and general safety culture.
- MICHALIK J. S.: Formation of employees' attitudes and behaviours for the control of major industrial accidents** 8
The article presents and discusses provisions of the *Seveso II Directive* and Polish legal regulations – *Prawo ochrony środowiska (Environmental protection law)* and the ordinance of the Minister of Economy concerning major accident prevention policy (MAPP), including safety management systems (SMS) and internal emergency plans (IEP).
On the basis of the abovementioned provisions concerning MAPP, SMS and IEP, the article presents tasks and activities aimed at forming proper attitudes, skills, awareness and behaviours of employees at all levels, necessary for an effective realization of the objectives of MAPP, SMS and IEP.
- OWCZAREK G.: Thermovision systems in cars?** 18
This article presents some problems connected with using thermovision systems in cars. The main aim of those systems is to improve road safety and comfort of driving at night and when visibility is low
- KOTON J.: Occupational exposure to mechanical vibration in Poland and in Member States of the European Union** 20
Occupational exposure to mechanical vibration – a physical agent in the working environment – can cause adverse effects on workers' health. In order to evaluate workers' exposure to this agent, it is necessary to measure vibration at workstations and, if this is justified, to reduce the hazard. This paper presents a comparison of methods for measuring and evaluating vibration, as well as the regulations on vibration exposure limit values, which are obligatory in Poland and in Member States of the European Union.
- GLIŃSKI M.: The effectiveness of local exhaust systems** 24
Current standardisation efforts in the field of evaluating parameters connected with the emission of airborne pollutants from machinery and devices and assessing the effectiveness of exhausts are presented. The article discusses methods used so far in Germany and Poland. The results of measurements of the emission of dust generated during machining using hand-held power tools and a bench grinder as well as results of testing the effectiveness of dust removal by local exhaust systems are presented.
- MAKLES Z., POŚNIAK M.: Substances emitted from burning candles** 28
The article presents information on the hazard of excessive illumination of living and public rooms with burning candles.
When burning, raw materials from which candle products are made emit to the environment different chemical substances harmful to humans. These substances include: soot, benzene, toluene, aldehydes, sometimes metal oxides and other combinations of substances.
Health protection requires limiting the number of candles burning at the same time to an indispensable minimum.